

PARAKETA

Hareketsizdir.

Modern balıkçılıkta bütün denizlerde kullanılır.

Uzun bir hat üzerinde çok sayıda, yemli, olta iğnesinin bağlanmasıyla oluşur.

Seçilen bir bölgede sabit duracak şekilde dibe uzatılır veya yüzdürücü yardımıyla orta suda asılı bırakılırlar.

Kıyıda açığa doğru veya kıyıya paralel olarak döşenir.

Paraketa yapımında Kullanılan Malzemeler

1. Paraketa selesi
2. Paraketa ipi (Beden)
3. Paraketa iğneleri (Düz iğne)
4. Fırdöndü ve şamandıra

Paraketa selesi, takımın içinde toplandığı, muhafaza edildiği yerdir.

Sele, çoğunlukla hayıt (okalıptüse benzeyen, dallarından sepet yapılan bir ağaç) ve kurutulmuş kamış dallarından örme suretiyle yapılır.

Üst kenarını tamamen çerçeveleyecek şekilde şerit mantar takılır. Bu mantar kuşak, iğnelerin düzgün sıra halinde dizilmesini ve korunmasını sağlar.

Beden olarak tek kat misinalar ve çok katlı (multiflament) naylon kablo büküm ipleri kullanılır. Çok katlı ipler daha kullanışlıdır.

Bazı paraketa tiplerinde, beden örme ip, köstekler misinadır.

Ortasu paraketa takımlarında, beden olarak, balıklar tarafından görülmemesi sebebiyle misina kullanılır.

Paraketa bedeni üzerinde belirli aralıklarla, tek kat misinadan köstekler kullanılır.

Beden ve kösteklerin kalınlığı, avlanılacak türüne göre değişir.

İğneler, avlanılacak balığın türüne göre değişmektedir. Genellikle uzun saplı ve düz uçlu iğneler kullanılır. Levrekte oval 6/0 çipurada 14 Nr. düz iğne.

Paraketada her ünite, 4-7 paraketa iğnesi içerir.

Üniteler birleşerek bir takım oluşur.

Bir takım 200 ile 3.000 e kadar iğne taşır.

Takımlar birleşerek, kilometrelerce uzunluk oluşturur.

İğnelerin tümü, bırakılmadan önce yemlenir.

Avlanılacak balığa göre uygun, doğal ve yapay yemler,iğnelere uygun boyutlarda, tek tek takılır.

Dibe uzatılan praketalarda, ucuna iğne bağlanmış köstek doğrudan bedene bağlanır.

Dip paraketasıyla, levrek, kalkan, orfoz, sinarit, çipura, dil balığı, iskorpit, mezzit(morina) avlanır.

Ortasuda asılı olarak uzatılan büyük balıkların avcılığında kullanılan paraketalarda, köstek üzerine veya beden-köstek arasına firdöndü takılarak, dönmeler (gam) önlenir.

Ortasu paraketasıyla orkinoz (ton) , köpekbalığı, uskumru avlanır.

Otlu zeminlerde, deniz dibi çayırılık alanlarda bırakılan paraketalarda, 30-40 iğneye bağlanan taş ağırlıkların orta yerine, büyükçe bir şamandıra (mantar) konarak yemli iğneler kısmen zeminden kaldırılır. Bu sistemle, yemlerin otlar arasında kaybolmaması, yengeç ve diğer hayvanların yemleri yememeleri,

dipten kurtulan yemleri balıkların görerek yakalanmaları için faydalıdır. (Zig-zag paraketa olarak da adlandırılır)

Ege denizde, çipura, sarı göz, sariağız vb. balıklarda çok kullanılır.

Ortasu paraketası içinde en yaygın kullanılanı Kılıç paraketasıdır.

Her takım 20 iğneden oluşur.

Beden ve köstek 100-150 Nr. tek kat

İğne 1 nr. düz

Köstekler 3-5 kulaç boyunda

Köstekler 15-25 kulaçta 1 adet

5-6 köstekte 1 şamandıra

İğneler su yüzeyinden 9 kulaç derinde

Kılıç paraketa takımları arasında makaralar vardır. Bunların yardımı ile yakanan balıkların takımı koparması ve sürüklemesi engellenir. Balık yorulur ortada takılı kalması sağlanır. Yem olarak bütün palamut kullanılır.

Büyük paraketa takımları makine ile çekilerek gemiye alınır. Küçük takımlar ise elle çekilebilir.

Kıyı paraketası sabah çok erken saatlerde denize bırakılır. 2-3 saat sonra toplanmalıdır. Aksi halde yakalanan balıkları, diğer balıklar parçalayabilir.

Açık denizlerde paraketa avcılığı, gece ve gündüz değişik derinliklerde, sürekli olarak yapılır. Her bir gemi, birden fazla paraketa takımına sahiptir. Birini serip bırakırlar. Derhal diğerini de bırakırlar. İlk önce bırakılan uygun bir zaman aralığından sonra toplanır ve bunu diğerleri takip eder ve bu iş devamlı takip edilir.

Paraketa avcılığında taze yem kullanılması önemlidir. Avlanılacak balığın sevdiği yemi kullanmak iyi sonuç verir.

Yem olarak uskumru, kolyos, istavrit kullanılabilir.

Paraketa ile orkinos, kılıç, köpekbalığı, kalkan balığı vs. avlanır.

Karadeniz ve Marmara Denizinde kullanılanlar dip paraketalarıdır. Av derinliği 8-50 m arasında değişmektedir.

Kalkan Paraketası

Takımlardan oluşur.

Bir takımında 250-500 paraketa iğnesi vardır.

Paraketanın toplam boyu 2600 m kadardır.

Beden 23 Te x 45-54 veya 1.5-2 mm Ø örme ip (sentetik)

Köstekler 60 Nr. misina, boyu 30-50 cm

Köstekler arası uzunluk 240-320 cm

İğneler büyüktür.

İğne Adadan Şile sahillerine, Sinop ve samsun kıyılarına döşenir.

Havaların durumuna göre takım 1 gün denizde kalabilir.80 m derinliğe kadar atılır.

Genelde baş ve bitim yerine şamandıra konur.

Şamandıra ipi 5 mm Ø polypropilen ve derinliğin 1.5 katı boydadır.

Ağırlık taş (= Mazalya) 20 kg'dır.

Her 250 iğnede bedene 6 kg'lık taş bağlanır.

Her 50 iğnede daha küçük taş bağlanır.

Mevsimine göre kesilmiş parça balıklar yem olarak kullanılır.

Üç kişilik ekip, normal hava şartlarında her gün takımı kontrol eder ve yeniden yem takar.

Morina Paraketası

Takımlar halindedir.

Bir takım 180-250 iğnelidir.

Beden 3.5-4.00 mm Ø propilen

Köstekler 2.5 mm Ø propilen-100 cm boyunda

Köstekler arası 3 m

İğneler yuvarlak değil eğri 5/0 1/0

Paraketa bir şamandıra ile markalanmakta

Takımın atılmasına açıktan başlanılmakta

18-20 kg Mazalya (Taş), derinlikten 3-5 m fazla bir iple indirilmekte ve paraketanın ucuna bağlanmaktadır. Bedene başka ağırlık bağlanmadan takım dökülmektedir.

Son köstekten 20-30 m uzağa, kıyınının 30-35 kg.'lık mazalyası bağlanmakta ve derinliğin 1.5 katı uzunlukta olan, şamandıra ipi ile indirilmektedir.

Şamandıra ipleri 5-8 mm Ø polypropilen

Yem olarak mezzit, istavrit veya 10-12 cm boyunda kesilmiş zargana kullanılmakta

İki takımı, üç kişilik bir ekip her gün kontrol etmekte ve yemleri tazelemektedir.

Karmak

Karadenizde mersin Balığının girdiği nehir ağızlarında kullanılır. Suyun dibinde karşıdan karşıya döşenecek halat üzerine, ortalama 70-80 cm boyunda kalın kösteklere, çıplak büyük iğneler, 20-30 cm aralıklarla bağlanır.

İğnelere yem takılmaz.

Su yüzeyinde birer mantarla askıya alınır.

Her iğnenin dirsek kısmına ince bir misina ile, büyükçe bir mantar bağlanarak, iğne ve köstek suyun içinde dik tutulur.

Köstekler bir boyda değildir. Aşağılı yukarılı olduğundan balıklar geçerken birine yakalanır.

Köstek uzunlukları su derinliğine göre ayarlanır.

Bu sistem, bir nevi nehir ağzına kurulmuş iğne barajıdır. Balıklar hem girerken hem de çıkarken yakalanırlar.

Karmak

Yalnızca mersin Balığı avcılığında kullanılan olta takımıdır.

Karmak iğneleri özel olarak yapılmış, beden boyları 15-16 cm., iğne aralığı ise 5 cm kadardır.

İğneleri çentikli olmayıp, bu kısımda dövülerek yapılmış hafif bir çıkıntı vardır. Bu çıkıntı, İğnenin boyuna takılacak mantar ipinin kayıp çıkmasını önler.

Balıkçılar, karmakların ara bedenine “Mana”, kösteklere ise “Kol” adını verirler.

Köstekler 2 mm çapında 3 kat sicimden yapılır ve boyu 60-70 cm.’dir.

Ara beden ise 8-10 mm çapında 4 kat sicimden yapılır.

Köstekler arası 20-25 cm.'dir.

Normalde bir takım karmakta 125-130 arasında iğne vardır. Yni karmağın boyu 25-30 m.'dir.

Genelde bir takım iki parçadan oluşur. Nehirlerde bir takım iki parça halinde ayrı ayrı kurulur. Denizlerde iki parça birleştirilerek tek parça olarak kullanılır.

Karmaklar suya iki şekilde bırakılırlar.

1. Tüm iğnelerini yüzdürücü bağlanmış karmaklar
2. Biri boş diğeri yüzdürücü bağlanmış karmaklar

Yüzdürücü olarak 20-25 cm.'lik mantarlar ortasından delinerek bir iple iğnenin boynuna bağlanır ve böylece iğne askıda kalır.

Yüzdürücüde kullanılan iplerin boyu 40 cm ve kalınlığı köstekle aynıdır. (2 mm Ø, 3 kat sicim)

Hazır hale gelen karmaklar 1 m boyunda 3-3.5 cm kalınlığındaki bir sopa üzerine istif edilirler.

Karmakla avcılık genelde Orta Karadeniz Bölgesinde Mersin Balığı avlamak için kullanılır.

Nehrin sakin akan, çok derin olmayan yerine, nehir içine veya nehrin ağzına kurulur.

Karmağın kurulacağı yere 2-2.5 m uzunluğunda 3-3.5 cm kalınlığında kazık çakılarak, ucuna şamandıra bağlanır. Kazık, karmağın akıntı ile sürüklenmesini önler.

Karmak, nehrin akıntı yönünde çapraz dökülerek, her 20-25 iğneden sonra 1.5-2 kg ağırlığında ayak taşı bağlanarak karmağın tamamı dökülür.

Karmağın diğer ucunda ayrı bir karmağa bağlanır.

Karmağın yerini belirlemek amacıyla, kazıkların bulunduğu yere, işaret şamandıraları konur. (Derinliğin iki katına yakın bir iple)

Karmaklar denizde 2-3 gün, nehirde ise 3-4 gün bekletilir. Her gün sabah ve akşam yerinde sökülmeden kontrol edilir ve yakalanan balıklar alınır.

Akıntı ile iğnelere takılan yabancı cisimler temizlenir. Eğer karmak karışmış ise bekletilmeden toplanır, sahilde karışmış karmak açılır, kurutulur, temizlenir, tekrar kurulur.

Suda paslanan, kararan karmak iğneleri özel eğelerle temizlenip sivriltilir. Paslanmaması için uçları özel yağla yağlanır.